

Udbyttet af Høsten i 1875.

Meddelelse til det kgl. Landhusholdningselskab fra Chefen for det statistiske Bureau B. Falbe-Hansen.

Med nogenlunde Nøjagtighed at kunne bestemme Størrelsen af Høstuddbyttet bør navnlig i et Land, der som Danmark er væsentlig agerbrugende, være en af den officielle Statistiks vigtigste Opgaver; thi Høstens Udfald er her en Sag, der ikke alene vedrører Landmanden, men som i større eller mindre Grad paavirker saavel Statens som alle enkelte Samfundsklassers Interesser.

I Erkjendelse heraf er der ogsaa siden Slutningen af forrige Aarhundrede her i Landet blevet udarbejdet aarlige officielle Høstberetninger, hvilke som Grundlag havde skematiske Beretninger, der indsendtes af Amtmændene, og paa hvilke for hver enkelt Kornsort saavel for Kvantiteten som for Kvaliteten var anført en Karakterbetegnelse (udmærket godt, meget godt, godt, temmelig godt, maadelig og slet). I de senere Aar er denne Beretning bleven udarbejdet i det statistiske Bureau og trykt i Landhusholdningselskabets Aarsberetninger. Om end disse Høstberetninger ganske vist ikke ere uden Interesse, da de, som støttede paa et større fra alle Landets Egne indsamlet Materiale, give et samlet Udtryk for, om hele Landets Høst betragtet under Et kan antages at have været over eller under Middelhøst, saa kan det dog ikke nægtes, at de ikke længere tilfredsstille de Fordringer, der maa stilles til en Høststatistik, nemlig fordi de anvendte Betegnelser ere saa løse og ubestemte, at de umuliggjøre enhver blot nogenlunde

nøjagtig Sammenligning mellem Fortid og Nutid, mellem de forskellige Egne af Landet, eller mellem Danmark og fremmede Lande. Man har derfor ment, at der for Fremtiden burde søges tilvejebragt en Høststatistik, der hvert Aar kunde meddele med bestemte Tal Størrelsen og Værdien af Aarets Høst-udbytte. Tilvejebringelsen af en saadan Statistik lettes her i Landet betydelig derved, at man igjennem de hvert 5te Aar foretagne Undersøgelser om Størrelsen og Anvendelsen af det tilfæede Areal har fuldstændige og som det synes til- lige ret paalidelige Oplysninger om, hvor stort et Areal der i ethvert af Landets Sogne anvendes til de forskellige Sædarter og andre dyrkede Planter; hvis man nu tillige kunde forstaffe sig Oplysning om, hvormeget der i ethvert af Landets Sogne i Gjennemsnit var høstet pr. Tønde Land af en- hver af de der dyrkede Plantearter, kunde man ved at sam- menholde disse to Rækker af Oplysninger beregne Størrelsen af det samlede Høstudbytte. Ved Hjælp af forskellige Op- lysninger, som man paa anden Maade kunde forstaffe sig, vilde dernæst Rigtigheden af det paa den anførte Maade ind- vundne Resultat nærmere kunne kontrolleres.

Efter at Indenrigsministeriet paa Foranledning fra det statistiske Bureau havde bifaldet, at der søgtes fremskaffet de omhandlede Oplysninger om det gennemsnitlige Høstudbytte pr. Td. Land, bleve ved Cirkulære af 5. April f. A. Amtmændene anmodede om at give samtlige Sogneraad og Byraad Paalæg om at udfylde følgende af det statistiske Bureau udarbejdede Skema saa betids, at de udfyldte Exem- plarer af Amtmændene kunde være indsendte til Bureauet inden Udgangen af hvert Aars Marts Maaned.

Foruden de paa Skemaet indeholdte Spørgsmaal var der endnu forskellige andre, som det kunde være ønskeligt at faa besvarede for at fuldstændiggjøre den tilsigtede Overfugt over Høstens Udfald; men af Frygt for ved strax at spørge om for meget at skabe Besvarelsernes Nøjagtighed har man indtil vi- dere udsat Forlangendet om yderligere Oplysninger.

Ved først at forlange Indberetningerne faa sent, som i Circulæret anført, taber ganske vist Beretningen i øjeblikkelig Interesse; men man har frygtet for, at Vh- og Sogneraadene, hvis Spørgsmaalene stilledes til dem tidligere, forinden det kunde antages, at Udtærfningen i det Væsentlige var tilendebragt, ikke vilde være i Stand til at besvare dem med den tilstrækkelige Nøjagtighed. I Mar indkom de sidste Beretninger ikke før i Juni Maaned; men man nærer det Haab, at det efterhaanden, naar Sagen er bleven mere tilvant, vil lykkes at faa alle Beretningerne indsendte i rette Tid, forinden Udgangen af Marts Maaned, og det statistiske Bureau vil da ogsaa blive i Stand til at offentliggjøre Resultaterne betydelig tidligere, end det denne Gang er Tilfældet.

Hvad angaaer Spørgsmaalet om Paalideligheden af de Resultater, hvortil man er kommet, da vil Afgjørelsen heraf for den væsentligste Del bero paa den Grad af Nøjagtighed, der kan tillægges de af Vh- og Sogneraadene opgivne Gjennemsnitsfold. I flere Henseender stiller nu ganske vist det heromhandlede Skema vanskeligere Opgaver for Sogneraadene, end det sædvanligen er Tilfældet med lignende Indsamlinger af statistiske Oplysninger, navnlig gjælder dette om Spørgsmaalet, hvad der maa forstaaes ved Gjennemsnitsfold, og hvorledes disse beregnes. Men saavidt man har været i Stand til at kontrollere Opgivelserne, synes det dog, at man i de fleste Tilfælde baade har forstaaet og besvaret de stillede Spørgsmaal rigtig.

Med Hensyn til den anden Række af Data, hvorpaa Beregningerne støtte sig, Arealopgivelserne, da kan der næppe være nogen Tvivl om, at disse, om der end i det Enkelte findes mangfoldige mindre Unøjagtigheder, dog i det Væsentlige ere rigtige; derimod fremkommer der Unøjagtigheder derved, at Arealopgivelserne ere fra 1871, men Opgivelserne af Foldene fra 1875. Vel kan det nu antages, at paa Grund af det regelmæssige Sædskifte er det dyrkede Areal's Fordeling mellem de enkelte Plantearter i det Hele den samme i begge Aarene, men man faaer derimod ikke med ind i Beregningen den Forøgelse af

det dyrkede Areal, som er fremkommen ved Opdyrkninger, Inddæmninger o. L., der have fundet Sted i de 4 Aar fra 1871 til 1875. Hvor stor denne Forøgelse har været, kan endnu ikke afgjøres, men i de 5 Aar fra 1866 til 1871 beløb den sig i Sjælland til 3,8 % (151,000 Tdr. Land) og paa Øerne til 1,8 % (43000 Tdr. Land), og det er ikke rimeligt, at den har været mindre i de paafølgende 4 Aar. I indeværende Sommer vil der imidlertid paany blive foretaget en Undersøgelse af det dyrkede Areal's Størrelse og Benyttelse, og man vil altsaa, naar Resultaterne heraf foreligge, blive i Stand til at bedømme Størrelsen af den Fejl, som er begaaet ved at lægge Arealet i 1871 til Grund for Beregningen af Høstuddbyttet i 1875.

De saakaldte Handelsplanter (Hør, Hamp, Humle, Kommen, Spergel m. m.) har man, med Undtagelse af Raps, ikke kunnet medtage, da flere af de hertil nødvendige Oplysninger ikke kunde staffles tilveje, men denne Mangel er ikke af større Betydning, da det med alle disse Planter dyrkede Areal tilsammen for hele Landet under Et ikke beløber sig til mere end 14,000 Tdr. Land. Kun paa Fyen og i Ringkjøbing Amt vil Udeladelsen af disse Planter kunne være af nogen kjendelig Virkning.

Endelig kan det endnu bemærkes, at ved de mindre almindelig dyrkede Sædarter, navnlig Raps og Boghvede, har i mange Tilfælde de hermed dyrkede Arealer været saa smaa, at de have undgaaet Bedkommendes Opmærksomhed, eller at man har anseet det for overflødigt at angive det deraf vundne Udbytte; men som Følge af disse mange smaa Udeladelsers Opsummering fremtræde disse Sædarter med et forholdsvis ikke lidet mindre Udbytte, end de virkelig have givet. De Arealer, hvis Udbytte man saaledes ikke har kunnet bestemme, ere blevne fordelte forholdsmæssig mellem de 4 Hovedkornsorter.

Til Grund for Udregningen af Værdien af Høstuddbyttet er saavidt mulig lagt Kapitelstaxterne for Aaret 1875, men da der som bekjendt ikke sættes Taxt paa alle her i Landet dyrkede Planter, har man ved flere af disse maattet benytte Priser, der paa anden Maade ere staffede tilveje.

Hovedresultaterne af den paa foranførte Maade af det statistiske Bureau foretagne Beregning over Høstudbøttet i Aaret 1875 meddeles paa hedsføjede Tabel, paa hvilken findes anført saavel Størrelsen som Værdien af Høstudbøttet af enhver af de vigtigere dyrkede Plantearter i ethvert af Landets Amter.

Udbøttet af Høsten i 1875 var altsaa for hele Landet:

					Kroner.
Af Hvede	1,173,807 Tdr.	til en Værdi af	20,961,575		
— Rug	4,209,819	— — —	56,178,229		
— Byg	5,810,679	— — —	74,705,943		
— Havre	7,618,985	— — —	68,461,169		
— Boghvede . . .	182,291	— — —	2,026,316		
— Grter og anden Vælgfæd .	459,829	— — —	7,726,376		
— Blandsfæd til Modenhed . .	627,717	— — —	6,324,456		
— Kartofler . . .	3,042,298	— — —	15,211,490		
— andre Rodfrugter	1,965,384	— — —	2,279,795		
— Raps	5,547	— — —	135,890		
— Algerhø	681,004 Væs	— — —	20,430,120		
— Engshø	1,008,362	— — —	30,250,860		

Ordnes de dyrkede Planter efter Størrelsen af det Udbøtte, de have givet i 1875, faaes følgende Række:

Byg gav et Udbøtte af . . .	74,7	Millioner Kr.
Havre	68,5	— —
Rug	56,2	— —
Hø	50,7	— —
Hvede	21,0	— —
Kartofler	15,2	— —
Vælgfæd	7,7	— —
Blandsfæd til Modenhed . .	6,2	— —
Rodfrugter (undt. Kartofler)	2,2	— —
Boghvede	2,0	— —
Raps	0,1	— —

Overfigt over Udsaldet af Høsten i Aaret 1875.

	Hvede.		Rug.			Byg.		Havre.		Boghvede.		Erter og anden Bælgfrød.		Blandsød.		Kartofler.		Andre Rodfrugter.		Raps.		Ager-So.		Eng-So.		Tilfammen.
Amt.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Rjøbenhavn	43,663	736,159	234,403	3,208,971	449,425	5,918,928	312,730	3,008,463			52,761	878,470	14,557	151,538	121,392	606,960	483,391	560,734	248	6,076	59,881	1,796,430	24,871	746,130	17,618,864	
Frederiksborg.	25,218	443,555	224,560	3,048,661	284,488	3,715,795	361,188	3,446,428	674	7,530	19,369	325,772	25,125	261,530	312,115	1,560,575	93,045	107,927	30	735	66,509	1,995,270	31,404	942,120	15,860,905	
Solbæk	108,870	1,941,152	281,137	3,848,761	534,399	7,088,130	399,683	3,844,950	874	9,770	32,335	543,874	39,012	406,391	204,946	1,024,730	207,462	240,648	775	18,987	51,929	1,557,870	50,237	1,507,110	21,982,373	
Sorø	120,535	2,150,873	215,803	2,954,291	477,788	6,292,434	357,601	3,436,071	78	880	30,054	505,626	51,886	537,666	120,266	601,330	93,889	108,904	84	2,058	57,387	1,721,610	29,158	874,740	19,186,486	
Præstø	165,162	2,944,838	206,316	2,814,461	490,761	6,463,320	380,371	3,659,165			84,938	1,428,654	40,562	422,246	59,051	295,255	57,186	66,333	252	6,174	80,093	2,402,790	36,550	1,096,500	21,599,738	
Bornholms	23,542	419,741	78,488	1,015,941	71,619	871,593	130,246	1,092,954	96	992	18,646	313,668	5,241	50,309	89,720	448,600	27,609	32,025	211	5,169	18,004	540,120	13,079	392,370	5,183,489	
Maribo	295,161	5,357,235	149,416	2,174,861	474,508	6,692,807	213,982	2,085,078			88,723	1,484,172	89,228	818,221	63,570	317,850	143,509	166,471	10	245	63,561	1,906,830	25,905	777,150	21,780,923	
Odense	111,276	1,983,992	315,496	4,199,081	482,290	6,457,795	466,333	4,397,513	14,110	157,750	27,160	456,780	159,635	1,641,000	162,131	810,655	114,382	132,675	2,806	68,737	75,846	2,275,380	47,095	1,412,850	23,994,215	
Svendborg	117,893	2,094,913	268,417	3,572,581	461,239	6,179,995	406,433	3,828,593	3,351	37,453	35,854	603,025	90,812	933,500	118,863	594,315	75,516	87,590	851	20,849	58,696	1,760,880	35,209	1,056,270	20,769,963	
Tilfamm. f. D. Amter .	1,011,325	18,077,458	1,974,036	26,837,641	726,517	49,630,797	3,029,067	28,799,215	19,183	214,375	389,840	6,540,041	516,058	5,222,401	1,252,054	6,260,270	1,295,989	1,503,307	5,267	129,030	531,906	15,957,180	293,503	8,805,240	167,976,956	
Hjørring	14,169	249,800	248,549	3,129,231	205,573	2,290,085	460,986	3,577,246	96	1,073	2,260	38,464	5,621	51,544	174,503	872,515	45,689	52,998			22,613	678,390	83,901	2,519,430	13,460,779	
Thisted	5,695	100,402	125,658	1,656,171	139,172	1,553,160	394,208	3,413,840			15,099	256,984	26,677	260,634	197,612	988,060	44,425	51,533			16,233	486,990	28,880	866,400	9,634,175	
Nalborg	5,578	98,339	253,997	3,201,431	208,680	2,383,980	481,461	3,674,189	4,775	53,383	4,501	76,608	7,139	65,464	361,051	1,805,255	71,825	83,314			19,421	582,630	70,246	2,107,530	14,131,979	
Viborg	3,732	65,795	287,397	3,651,631	208,295	2,455,899	606,934	4,866,120	24,773	276,962	6,128	104,298	8,460	82,495	178,028	890,140	52,607	61,025			7,721	231,630	74,847	2,245,410	14,931,405	
Randers	23,106	407,359	310,496	4,011,601	293,897	3,664,898	612,304	5,529,106	8,947	100,027	7,858	133,744	15,204	152,343	169,913	849,565	119,892	139,075	70	1,715	8,325	249,750	90,454	2,713,620	17,952,811	
Aarhus	33,235	592,574	330,834	4,274,371	395,051	4,926,286	721,508	6,515,217	13,154	147,057	12,426	209,501	18,113	182,454	147,566	737,830	135,923	157,666			22,971	689,130	74,620	2,238,600	20,670,685	
Veile	64,660	1,152,875	274,259	3,707,981	372,490	4,669,641	708,252	6,537,165	28,434	332,928	14,473	243,436	16,787	170,384	143,854	719,270	124,404	144,306			27,014	810,420	44,038	1,321,140	19,809,547	
Ringkjøbing	3,857	67,999	228,863	3,158,311	143,151	1,686,318	322,430	2,863,183	22,543	249,551	998	16,985	10,749	106,629	244,234	1,221,170	44,790	51,957	210	5,145	13,302	399,060	130,438	3,913,140	13,739,447	
Ribe	8,450	148,974	175,730	2,549,841	117,853	1,444,879	281,835	2,685,888	60,386	650,960	6,246	106,305	2,909	30,108	173,483	867,415	29,840	34,614			11,498	344,940	117,350	3,520,500	12,384,425	
Tilfamm. f. S. Amter .	162,482	2,884,117	2,235,783	29,340,581	1,084,162	25,075,146	4,589,918	39,661,954	163,108	1,811,941	69,989	1,186,225	111,659	1,102,055	1,790,244	8,951,220	669,395	776,488	280	6,860	149,098	4,472,940	714,854	21,445,620	136,715,253	
Tilfamm. f. Kongeriget .	1,173,807	20,961,575	4,209,819	56,178,221	1,810,679	74,705,943	7,618,985	68,461,169	182,291	2,026,316	459,829	7,726,366	627,717	6,324,456	3,042,298	15,211,490	1,965,384	2,279,795	5,547	135,890	681,004	20,430,120	1,008,362	30,250,860	304,692,209	

DATE: 10/26/87 BY: [illegible]

[illegible]

Tilsammen indbragte Høsten et Bruttobeløb af 305 Millioner Kroner, hvoraf 168,1 Millioner komme paa Derne, 136,7 Millioner paa Island.

Paa de enkelte Amter fordeler Beløbet sig paa følgende Maade:

		Høstuddbyttets Værdi.	
Amtene ordnede efter Høstuddbyttets Størrelse.	Odense Amt	24,0	Mill. Kr.
	Solbæk Amt	22,0	— —
	Maribo Amt	21,8	— —
	Præstø Amt	21,6	— —
	Svendborg Amt	20,8	— —
	Aarhus Amt	20,7	— —
	Veile Amt	19,8	— —
	Sorø Amt	19,2	— —
	Randers Amt	18,0	— —
	Kjøbenhavns Amt	17,6	— —
	Frederiksborg Amt	15,9	— —
	Biborg Amt	14,9	— —
	Aalborg Amt	14,1	— —
	Ringkjøbing Amt	13,7	— —
	Hjørring Amt	13,5	— —
	Ribe Amt	12,4	— —
	Thisted Amt	9,6	— —
	Bornholms Amt	5,2	— —

Sees hen til den naturlige Deling af Landet i Stedet for til den administrative Inddeling, faaes, at i Island og paa de større af Derne var Høstuddbyttets Værdi følgende:

i Island	136,7	Mill. Kr.
- Sjælland	93,1	— —
- Møen	3,2	— —
- Bornholm	5,2	— —
- Færøer	6,9	— —
- Lolland	14,9	— —
- Fyen	40,0	— —

paa Langeland 3,8 Mill. Kr.

- Grø 1,0 — —

Betragter man Forholdet mellem det dyrkede Areal og det derpaa indvundne Udbytte, kommer man til det Resultat, at Gjennemsnitsudbyttet pr. Td. Land har været 114 Kr.; men der har naturligvis i denne Henseende været meget store Forskjelligheder i de enkelte Dele af Landet; størst har Udbytten været i Rjøbenhavns Amt, hvor der i Gjennemsnit vandtes pr. Td. Land 144 Kr., mindst i Ringkjøbing Amt, hvor det i Gjennemsnit kun beløb sig til 80 Kr. pr. Td. Land, altsaa kun lidt over Halvdelen af Udbytten i Rjøbenhavns Amt. I Gjennemsnit var paa Verne Udbytten pr. Td. Land 133 Kr., i Sylland 97 Kr.

Ordnes Amtene efter Størrelsen af Gjennemsnitsudbyttet pr. Td. Land i 1875, faaes følgende Række:

	Gjennemsnitsudbytte pr. Td. Land.	
Rjøbenhavns Amt	144	Kroner.
Holbæk Amt	138	—
Soro Amt	137	—
Frederiksborg Amt	134	—
Mariibo Amt	134	—
Svendborg Amt	131	—
Præstø Amt	130	—
Odense Amt	129	—
Veile Amt	122	—
Aarhus Amt	118	—
Bornholms Amt	113	—
Randers Amt	108	—
Thisted Amt	106	—
Viborg Amt	93	—
Ribe Amt	84	—
Hjørring Amt	82	—
Aalborg Amt	82	—
Ringkjøbing Amt	80	—

Tages den naturlige Deling af Landet, viser Den Lange-

land sig som den i 1875 forholdsvis mest produktive Del af Landet, idet Gjennemsnitsudbyttet her var 148,₂ Kr. pr. Td. Land, derefter følger Følster med et Gjennemsnitsudbytte af 139,₁ Kr., Sjælland med et Gjennemsnitsudbytte af 135,₁ Kr., Vests med 132,₇ Kr., Møen ligeledes med 132,₇ Kr., Volland med 131,₂ Kr., Thy med 128,₃ Kr., Bornholm med 113 og sidst Fyn med kun 97,₀ Kr. pr. Td. Land.

Betragtes særlig Udbyttet pr. Td. Land af de 4 Hovedkornsorter Hvede, Rug, Byg og Havre, der jo i Danmarks Agerbrug spille en saa overvejende Rolle, og som i 1875 indbragte et Beløb af c. 220 Mill. Kr., c. 72 % af det samlede Høstudbytte, faaes ud, at der af disse Kornsorter i Gjennemsnit er blevet høstet pr. Td. Land:

(Se omstaaende Tabel).

Af det med disse Hovedkornsorter besaaede Areal indvandt i 1875 i Gjennemsnit for hele Landet 123 Kr. pr. Td. Land, paa Born 147 Kr., i Fyn 101 Kr. Højest stod Maribo Amt med et Gjennemsnitsudbytte af 159 Kr. pr. Td. Land, lavest stod Ringkjøbing Amt med 83 Kr. pr. Td. Land.

Ordnes, ligesom ovenfor, Amtene efter Størrelsen af det forholdsvis Gjennemsnitsudbytte pr. Td. Land, der er indvundet paa de med Hovedkornsorterne besaaede Arealer, faaes følgende Række:

	Gjennemsnitsudbytte pr. Td. Land.
Maribo Amt	159 Kroner.
Kjøbenhavns Amt	158 —
Sorø Amt	152 —
Holbæk Amt	152 —
Præstø Amt	145 —
Svendborg Amt	143 —
Frederiksborg Amt	141 —
Odense Amt	137 —
Veile Amt	121 —
Aarhus Amt	117 —

Gjennemsnitsudbytte pr. Td. Land.

	Heide.	Kug.	Byg.	Havre.
Amt.	Tønder.	Tønder.	Tønder.	Tønder.
Kjøbenhavns	11,7	11,7	12,9	13,5
Frederiksborg	10,8	10,9	11,3	12,7
Holbæk	12,5	11,6	11,6	13,0
Sorø	11,7	11,7	11,7	12,9
Præstø	11,4	10,9	11,0	12,3
Bornholms	8,5	9,8	9,4	10,7
Mariibo	11,6	11,1	10,3	12,1
Odense	11,4	10,4	10,9	11,7
Svendborg	11,8	10,5	11,2	12,5
Dernes Amter	11,5	11,0	11,3	12,4
Hjørring	8,4	8,0	8,7	9,1
Thisted	11,5	9,6	10,9	11,7
Aalborg	10,7	8,2	8,2	9,1
Biborg	8,5	8,2	8,8	10,5
Randers	10,2	9,3	9,3	11,2
Aarhus	9,9	9,3	9,8	11,9
Veile	11,0	8,8	10,6	11,7
Ringkjøbing	9,2	6,6	7,6	8,1
Ribe	8,8	6,1	7,1	9,2
Sjællands Amter	10,1	8,2	9,1	10,4
Hele Kongeriget	11,3	9,3	10,4	11,1

Gjennemsnitsudbytte
pr. Td. Land.

Thisted Amt	112	Kroner
Randers Amt	112	—
Vornholms Amt	112	—
Viborg Amt	94	—
Ribe Amt	89	—
Sjælland Amt	86	—
Aalborg Amt	85	—
Ringkjøbing Amt	83	—

En Rækkefølge som den ovenstaaende giver ganske vist et væsentligt Bidrag til Bedømmelsen af Jordens Produktivitet i Landets forskellige Egne, men det maa dog ikke oversees, at det anførte Gjennemsnitsudbytte er Brutto, og at som Følge deraf de mere intensivt drevne Jorder møde frem med et større Udbytte end de mere extensivt drevne, uanseet om disses Frugtbarhed og Netto-Udbytte muligens er lige saa stort eller endog større end hine. Ligeledes ville i Almindelighed de mindre frugtbare Jorder i Forhold til deres virkelige Produktivitet fremvise et større Brutto-Udbytte end de mere frugtbare Jorder, paa hvilke Produktionsomkostninger under sædvanlige Forhold udgjøre en mindre Andel af Udbyttet. Endelig maa det ogsaa erindres, at foruden selve Jordens Produktivitet ere ogsaa Priserne medbestemmende, og disse stille sig i det Hele gunstigere for de i Nærheden af Kjøbenhavn liggende Amter end for mere fjerntliggende Egne af Landet.

Det vilde være af væsentlig Interesse at kunne sammenligne de Resultater, hvortil man her er kommen for Høsten i 1875, med tilsvarende for tidligere Aar, idet man herved baade vilde faa en Prøve paa Resultaternes Rigtighed, og det jo desuden vilde være af Bigtighed paa denne Maade med Nøjagtighed at kunne bestemme Bevægelserne i Høstudbyttet fra Tid til Tid.

Af Beregninger over Høstudbyttet i tidligere Aar findes saa vidt vides kun to, med hvilke en saadan Sammenligning med

Nytte kunde foretages, nemlig en af afdøde Professor E. Holst, for hvilken nærmest Høsten i 1863 er lagt til Grund („Nogle Bemærkninger om Størrelsen af Kornproduktionen“. Efter et Foredrag, holdt i det kgl. Landhusholdningselskab den 7de Februar 1865. — Tidsskrift for Landøkonomi, 3die Række, 14de Bind), og en af nærværende Forfatter for Aarene 1863 til 68 („Kornproduktionen i Danmark og den øvrige civiliserede Verden“ i Ugeskrift for Landmænd, 4de Række, 5te Bind, 1873).

Sammenholdes for de fire Hovedkornsorters Vedkommende Resultaterne af disse to Beregninger med de tilsvarende Resultater for 1875, faaes følgende Tabel:

Udbyttet var:	Efter Holst i 1863.	Eft. Falbe-Han- sen i Gjennemf. fra 1863—68.	§ 1875.
Af Hvede	1,1 Mill. Td.	1,01 Mill. Td.	1,17 Mill. Td.
— Rug	3,4 — —	3,90 — —	4,21 — —
— Byg	6 — —	5,77 — —	5,71 — —
— Havre	7 ² / ₃ — —	7,51 — —	7,62 — —
§ Alt ca.	18,1 Mill. Td.	18,2 Mill. Td.	18,71 Mill. Td.

Som det strax sees, er der en paafaldende nøje Overensstemmelse mellem alle tre Beregningers Resultater, saavel hvad Helheden angaaer, som i alle Enkelthederne. Tallene vise en svag Stigning i Høstudbyttet fra 18,1 Mill. Tdr. i 1863 til 18,2 Mill. Tdr. i 1863—68 og til 18,71 Mill. Tdr. i 1875. Ved Bedømmelsen af denne Stignings Betydning maa det imidlertid erindres, at der samtidig har fundet en Forøgelse Sted af det Areal, hvorpaa dette Udbytte er høstet. Beregningen for 1863 støttede sig paa Arealopgivelserne fra 1861, Beregningen for 1863—68 paa Areal et i 1866 og Beregningen for 1875 paa Areal et i 1871; men det med de omhandlede Kornsorter besaaede Areal voksede fra 1861 til 66 med 1,6 0/0. og fra 1866 til 1871 med 3,4 0/0. Formindstes nu Udbyttet i 1863—68 og i 1875 i Forhold til den saaledes stedfundne Forøgelse af det dyrkede Areal, forsvinder saa godt som den

hele Stigning, og man faaer ud, at Høstudbyttet pr. Td. Land af de 4 Hovedkornsorter var uforandret det samme i 1875 som i 1863 og i Gjennemsnit fra 1863 til 68.

At man dog paa ingen Maade heraf i Almindelighed kan slutte, at vor Jordbunds Produktivitet ikke er tiltagen i det mellemliggende Tidsrum, turde være indlysende; thi dels kunne jo Vejrslaget og andre tilfældige Forhold have stillet sig ugunstigere for 1875 end for de andre Aar, hvad der dog ikke synes at være Grund til at antage, og desuden ere Beregningerne, navnlig de to første, for usikre til, at man fra deres Resultater allerede nu tør gjøre saadanne Slutninger.

/0